

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VANREDNIM SITUACIJAMA

Član 1.

U Zakonu o vanrednim situacijama („Službeni glasnik RS”, broj 111/09) u članu 1, članu 8. tačka 17) i članu 104. stav 1. tačka 4) posle reči: „upravljanje” reč: „u” briše se.

Član 2.

U članu 10. tačka 3) posle reči: „prati i”, dodaju se reči: „preko Republičkog štaba za vanredne situacije”.

Posle tačke 6) dodaje se tačka 6a), koja glasi:

„6a) usvaja godišnji plan rada i godišnji izveštaj o radu Republičkog štaba za vanredne situacije;”.

Član 3.

U članu 11. stav 2. posle tačke 4) dodaje se tačka 4a), koja glasi:

„4a) obezbeđuje i pruža stručnu, tehničku i administrativnu podršku neophodnu za funkcionisanje i rad Republičkog štaba za vanredne situacije;”.

Posle tačke 12) dodaje se tačka 12a), koja glasi:

„12a) daje saglasnost na planove zaštite i spasavanja i procenu ugroženosti i potvrđuje usaglašenost planova zaštite i spasavanja jedinica lokalne samouprave i autonomnih pokrajina sa Nacionalnim planom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama Republike Srbije;”.

Član 4.

U članu 13. posle tačke 5) dodaje se tačka 5a), koja glasi:

„5a) učestvuju u izradi Predloga dugoročnog plana razvoja sistema zaštite i spasavanja;”.

Tačka 6. menja se i glasi:

„6) izrađuju i sprovode sopstvene planove zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama, osim Ministarstva odbrane;”.

Član 5.

U članu 14. stav 1. tačka 4) menja se i glasi:

„4) obrazuje pokrajinski štab za vanredne situacije (u daljem tekstu: Pokrajinski štab);”.

Posle tačke 4) dodaje se tačka 4a), koja glasi:

„4a) usvaja godišnji plan rada i godišnji izveštaj o radu Pokrajinskog štaba;”.

U stavu 2. posle reči: „pokrajinskim štabom” reči: „za vanredne situacije” briše se.

Član 6.

U članu 20. stav 1. reč: „telekomunikacionih“ zamenjuje se rečima: „elektronskih komunikacionih mreža”.

U stavu 5. reči: „stava 1.” zamenjuju se rečima: „st. 1- 4. ovog člana”.

Član 7.

U članu 30. posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Vanredna situacija se ukida prestankom opasnosti, odnosno prestankom potrebe za sprovođenjem mera zaštite i spasavanja od elementarnih nepogoda i drugih nesreća.”

Član 8.

U članu 32. stav 2. posle reči: „pokrajinskog štaba” reči: „za vanredne situacije” brišu se.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Odluku o ukidanju vanredne situacije, na predlog nadležnog štaba za vanredne situacije, donosi organ koji je doneo odluku o proglašenju vanredne situacije.”

Član 9.

U članu 33. stav 1. tačka 2) i članu 40. posle reči: „pokrajinski štab”, u odgovarajućem padežu, reči: „za vanredne situacije” brišu se.

Član 10.

U članu 34. posle tačke 2) dodaje se tačka 2a), koja glasi:

„2a) rukovodi i koordinira sprovođenje mera i zadataka obnove, rekonstrukcije i rehabilitacije, uzimajući u obzir potrebe održivog razvoja i smanjenja ugroženosti i rizika od budućih vanrednih situacija;”.

U tački 4) posle reči: „organizaciju” dodaje se reč: „sistema”.

U tački 6) posle reči: „merama” dodaju se reči: „za smanjenje rizika od katastrofa”.

Posle tačke 8) dodaje se tačka 8a), koja glasi:

„8a) naređuje pripravnost - spremnost za vanredne situacije;”.

Posle tačke 9) dodaju se tač. 9a) i 9b), koje glase:

„9a) izrađuje predlog godišnjeg plana rada i godišnji izveštaj o radu;

9b) sprovodi godišnji plan rada;”.

Član 11.

U članu 35. tačka 2) menja se i glasi:

„2) imenuje poverenika civilne zaštite i zamenika poverenika civilne zaštite u naseljenim mestima;”

Posle tačke 3) dodaje se tačka 3a), koja glasi:

„3a) podnosi skupštini opštine, odnosno skupštini grada na usvajanje predlog godišnjeg plana rada i godišnji izveštaj o radu;”.

Posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Gradski štab za vanredne situacije, pored poslova iz stava 1. ovog člana:

- 1) koordinira akcijama i operacijama zaštite i spasavanja na području grada;
- 2) naređuje štabovima za vanredne situacije gradskih opština preduzimanje mera i aktivnosti na zaštiti i spasavanju.”

Član 12.

U članu 36. tačka 2) menja se i glasi:

„2) podnosi Republičkom štabu za vanredne situacije na usvajanje predlog godišnjeg plana rada i godišnji izveštaj o radu;”.

U tački 3) reč: „republičkim” zamenjuje se rečju: „specijalizovanim”.

Član 13.

U članu 37. stav 1. posle tačke 3) dodaje se tačka 3a), koja glasi:

„3a) podnosi izvršnom organu autonomne pokrajine na usvajanje predlog godišnjeg plana rada i godišnji izveštaj o radu;”.

Član 14.

Član 38. menja se i glasi:

„Republički štab za vanredne situacije, pored poslova iz člana 34. ovog zakona, obavlja i sledeće poslove:

1) koordinira rad svih subjekata sistema zaštite i spasavanja po pitanjima organizacije, planiranja, pripreme i sprovođenja mera i aktivnosti u vezi sa prevencijom i smanjenjem rizika od katastrofa i zaštitom i spasavanjem, uključujući razmenu informacija, znanja i tehnologija;

2) naređuje štabovima za vanredne situacije preduzimanje mera i aktivnosti na zaštiti i spasavanju;

3) razmatra i daje mišljenje na Nacrt nacionalne strategije zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama;

4) koordinira sprovođenje aktivnosti i mera predviđenih Nacionalnom strategijom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama;

5) izveštava Vladu o sprovođenju aktivnosti i mera predviđenih Nacionalnom strategijom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama Republike Srbije;

6) razmatra i daje mišljenje na Predlog dugoročnog plana razvoja sistema zaštite i spasavanja;

7) prati i koordinira sprovođenje mera predviđenih Dugoročnim planom razvoja sistema zaštite i spasavanja;

8) izveštava Vladu o sprovođenju aktivnosti i mera predviđenih Dugoročnim planom razvoja sistema zaštite i spasavanja;

9) razmatra i daje mišljenje na Predlog procene ugroženosti Republike Srbije od elementarnih nepogoda i drugih nesreća;

10) razmatra i daje mišljenje na Predlog nacionalnog plana zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama Republike Srbije;

11) prati i koordinira sprovođenje aktivnosti i mera predviđenih Nacionalnim planom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama Republike Srbije;

12) izveštava Vladu o sprovođenju aktivnosti i mera predviđenih Nacionalnim planom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama Republike Srbije;

13) naređuje angažovanje i upotrebu snaga i sredstava zaštite i spasavanja sa teritorije neugroženih jedinica lokalne samouprave na područje drugih jedinica lokalne samouprave;

14) preuzima, preko okružnih štabova za vanredne situacije, neposredno koordinirano angažovanje snaga i sredstava u vanrednim situacijama, kada je istovremeno ugrožen veći broj jedinica lokalne samouprave na teritoriji upravnog okruga;

15) predlaže Vladi donošenje odluke o traženju, prihvatanju, odnosno pružanju pomoći susednim i drugim državama;

16) podnosi Vladi na usvajanje predlog godišnjeg plana rada i godišnji izveštaj o radu;

17) usvaja godišnje planove rada i godišnje izveštaje o radu okružnih štabova za vanredne situacije;

18) predlaže Vladi opštu mobilizaciju jedinica i drugih snaga civilne zaštite;

19) angažuje, po potrebi, ovlašćena i osposobljena pravna lica.”.

Član 15.

U članu 42. stav 4. reči: „načelnik nadležne” zamenjuju se rečima: „predstavnik područne organizacione jedinice nadležne”.

Član 16.

Posle člana 49. dodaje se član 49a koji glasi:

„Član 49a

Plan zaštite i spasavanja i Procenu ugroženosti izrađuju lica sa licencom za procenu rizika.

Licencu iz stava 1. ovog člana izdaje Ministarstvo licu koje ima:

- 1) najmanje visoku stručnu spremu,
- 2) položen stručni ispit iz oblasti procene rizika.

Sredstva ostvarena od naplaćenih troškova za polaganje stručnog ispita i izdavanja licence prihodi su budžeta Republike Srbije.

Izuzetno od uslova propisanih st. 1. i 2. ovog člana, ovlašćena i osposobljena pravna lica mogu samostalno izrađivati sopstveni Plan zaštite i spasavanja i Procenu ugroženosti.

Ministarstva, drugi organi i posebne organizacije Republike Srbije svoje planove zaštite i spasavanja i procene ugroženosti izrađuju u saradnji sa nadležnom službom.

Ministarstvo vodi evidencije o izdatim licencama iz stava 1. ovog člana.

Lica koja učestvuju u izradi Plana zaštite i spasavanja i Procene ugroženosti imaju obavezu čuvanja kao službene tajne podataka koji su na osnovu zakona ili opšteg akta označeni odgovarajućim stepenom tajnosti.

Ministar propisuje program, način i troškove polaganja stručnog ispita i izgled i postupak izdavanja licence iz stava 2. ovog člana.”

Član 17.

Član 50. briše se.

Član 18.

U članu 61. stav 2. reči: „nadležne službe” zamenjuju se rečima: „Javnog preduzeća za skloništa”.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Poslove iz stava 2. ovog člana Javno preduzeće za skloništa obavlja kao poverene poslove.”

Član 19.

U članu 64. stav 1. reči: „nadležne službe” zamenjuju se rečima: „Javnog preduzeća za skloništa”.

Posle stava 7. dodaju se st. 8. i 9. koji glase:

„Poslove iz stava 1. ovog člana Javno preduzeće za skloništa obavlja kao poverene poslove.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.”

Član 20.

U članu 65. stav 3. broj: „65” zamenjuje se brojem: „64.”

Član 21.

U članu 113. stav 2. reč: „menadžera”, zamenjuje se rečju: „poverenika”.

Član 22.

U članu 120. stav 2. reči: „Obuka i osposobljavanje”, zamenjuju se rečima: „Osnovna obuka i osposobljavanje”.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Viši nivoi obuke snaga za zaštitu i spasavanje obavljaju se, kao povereni poslovi, u humanitarnom centru.

Humanitarni centar iz stava 3. ovog člana je pravno lice koje se osniva u skladu sa Sporazumom između Vlade Republike Srbije i Vlade Ruske Federacije o saradnji u oblasti humanitarnog reagovanja u vanrednim situacijama, sprečavanja elementarnih nepogoda i tehnogenih havarija i uklanjanja njihovih posledica („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 10/10) i posluje u skladu s propisima kojima se uređuju javne službe.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 5. posle reči: „spasavanje” dodaju se reči: „i u humanitarnom centru”.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 23.

U članu 139. stav 1. reč: „menadžerima” zamenjuje se rečju: „poverenicima”, a reč: „menadžera” zamenjuje se rečju: „poverenika”.

U stavu 2. posle reči: „nadležne službe” dodaju se zapeta i reči: „zaštite od požara”.

Član 24.

U članu 144. stav 1. posle tačke 10) dodaje se tačka 10a), koja glasi:

„10a) ne uplati naknadu u visini 2% od ukupne vrednosti građevinskog dela objekta (član 64. stav 2)”.

Član 25.

U članu 145. stav 1. posle tačke 5) dodaje se tačka 5a), koja glasi:

„5a) ne uplati naknadu u visini 2% od ukupne vrednosti građevinskog dela objekta (član 64. stav 2).”

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. tač. 4) i 17) Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje bezbednost njenih građana i da uređuje i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o vanrednim situacijama („Službeni glasnik RS”, broj 111/09) usvojen je 29. decembra 2009. godine, a počeo je da se primenjuje po isteku šest meseci od stupanja na snagu. Odložena primena Zakona predviđena je kako bi se u tom vremenskom periodu pripremili odgovarajući podzakonski akti potrebni za njegovu primenu, kao i zbog toga da bi se svi subjekti sistema zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama, od organa državne uprave do privrednih subjekata i građana, upoznali sa sadržinom prvog zakona u Republici Srbiji koji sveobuhvatno reguliše oblast upravljanja vanrednim situacijama, s obzirom na mnoge obaveze koje se ovim subjektima utvrđuju Zakonom (izrada procena rizika, planova zaštite i spasavanja, uplate novčanih sredstava u Budžetski fond za vanredne situacije itd.).

Međutim, analizom efekata primene Zakona, uočena je potreba za izmenom i dopunom pojedinih normi, kako bi se na što bolji i efikasniji način dostigli ciljevi koji su se želeli postići njegovim usvajanjem.

Izмене se odnose na proširivanje ovlašćenja štabova za vanredne situacije na svim nivoima, čime bi se uspostavila Nacionalna platforma za smanjenje rizika od katastrofa, u skladu sa Hjogo okvirom za delovanje (Hyogo Framework for Action – HFA), instrumentom Ujedinjenih nacija, koji je ustanovljen tokom Svetske konferencije o smanjenju rizika od katastrofa 2005. godine i koji predstavlja smernicu svim državama potpisnicama za izgradnju efikasnog sistema upravljanja vanrednim situacijama.

Osnovna preporuka državama potpisnicama Hjogo okvira je formiranje odgovornog tela (Nacionalna platforma za smanjenje rizika od katastrofa) u kojem će biti zastupljeni svi ključni akteri, odnosno subjekti, koji mogu biti od značaja za sistem zaštite i spasavanja, neposredno ili posredno (bilo da svojom funkcijom mogu uticati na donošenje odluka, bilo da su rukovodioci stručnih službi koje se mogu angažovati za odgovor na vanrednu situaciju), predstavnici javnih službi i drugi, čija je uloga u ovom domenu značajna. Pored toga, takvo telo mora da bude ovlašćeno da aktima koje donosi u okviru svog delovanja može blagovremeno da izda naredbe za reagovanje, dok u periodu redovnog zasedanja može svojim odlukama i preporukama da učestvuje u kreiranju sistema zaštite i spasavanja.

S obzirom da je Zakonom već bilo predviđeno formiranje tela u kojima su zastupljeni subjekti nosioci sistema zaštite i spasavanja, odnosno ključni akteri politike smanjenja rizika od katastrofa, u skladu sa Hjogo okvirom za delovanje, bilo je potrebno proširiti njihova ovlašćenja, kako bi se u potpunosti usaglasilo nacionalno zakonodavstvo sa navedenim dokumentom Ujedinjenih nacija.

Iz navedenih razloga, Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o vanrednim situacijama predviđeno je proširivanje ovlašćenja Republičkog štaba za vanredne situacije, čime će se postići da ovaj štab bude nacionalno telo za koordinaciju, rukovođenje i upravljanje vanrednim situacijama.

U cilju sprovođenja Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Ruske Federacije o saradnji u oblasti humanitarnog

reagovanja u vanrednim situacijama, sprečavanja elementarnih nepogoda i tehnogenih havarija i uklanjanja njihovih posledica („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 10/10), ovim izmenama i dopunama predviđene su nadležnosti humanitarnog centra u obuci i osposobljavanju snaga za zaštitu i spasavanje. Formiranje humanitarnog centra na teritoriji Republike Srbije predviđeno je u članu 4. navedenog zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vanrednim situacijama sastoji se iz 26 članova. Njima je uglavnom obuhvaćena redakcija pojedinih normi, manjim izmenama, kojima se ne menja suština postojećih odredaba, već se njima samo na svrsishodini način reguliše odnos njima uspostavljen.

Suštinske izmene obraložene su u prethodnoj tački Obrazloženja.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE AKTA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti posebna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje Zakona u smislu člana 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, br. 52/10 i 13/11) predlaže se zato što bi se njegovim nedonošenjem mogle izazvati štetne posledice po život i zdravlje ljudi, bezbednost zemlje i rad organa i organizacija.

Analiza efekata primene Zakona nakon formiranja štabova za vanredne situacije, ukazala je na neophodnost proširivanja ovlašćenja ovih tela u cilju izgradnje efikasnog sistema upravljanja vanrednim situacijama. Svako nastupanje vanredne situacije definisane Zakonom o vanrednim situacijama moglo bi da izazove probleme u upravljanju i rukovođenju odgovorom na istu.

ANALIZA EFEKATA

1. Koji problem se rešava zakonom?

Uspostavljanje Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa, kroz proširivanje ovlašćenja obrazovanog Republičkog štaba za vanredne situacije, kojom se definiše sistem neposrednog rukovođenja u vanrednim situacijama.

2. Koji ciljevi treba da se postignu donošenjem zakona?

1. Obezbeđen adekvatan normativni okvir integrisanog sistema zaštite i spasavanja, usklađen sa međunarodnom regulativom.

2. Uspostavljena Nacionalna platforma za smanjenje rizika od katastrofa, kao nacionalni mehanizam za upravljanje u vanrednim situacijama.

3. Unapređena funkcionalna saradnja subjekata sistema zaštite i spasavanja, na nacionalnom i lokalnom nivou.

3. Zašto je donošenje zakona najbolje rešenje datog problema?

Zato što su napred navedeni problemi uočeni u toku primene Zakona o vanrednim situacijama, i s obzirom na to da je reč o oblastima koje su definisane na zakonskom nivou, mogu se izmeniti jedino izmenama i dopunama navedenog zakona.

4. Na koga će i kako uticati rešenja predložena u zakonu?

Mogu se uočiti tri grupe subjekata na koje će, neposredno ili posredno, uticati rešenja sadržana u zakonu:

1) građani Republike Srbije, kroz povećanu sigurnost života i materijalnih dobara;

2) svi privredni subjekti (privredna društva, preduzetnici, javna preduzeća, društvena preduzeća), kao i drugi subjekti (fizička i pravna lica, udruženja građana i drugi oblici organizovanja), tako što će im se omogućiti ispunjenje obaveza iz oblasti zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama definisanjem njihovih prava, obaveza i odgovornosti;

3) državni organi i organizacije – bolje uređivanje međusobnih odnosa i rada, kao i efikasniji servis Ministarstva unutrašnjih poslova prema građanima i pravnim licima.

5. Koje su obaveze čija će primena izazvati troškove građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima?

Predloženim izmenama nisu utvrđene obaveze koje mogu izazvati troškove građanima i privredi.

6. Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Zakon o vanrednim situacijama za predmet ima zaštitu građana od nepredviđenih nesreća koje za posledicu mogu imati gubitak ljudskih i života i uništavanje privatne i javne svojine, pa su uslovi u kojima postoji razvijen sistem zaštite i sigurnost u efikasno reagovanje na sve vanredne situacije svakako afirmativni za sve vrste privrednih aktivnosti, posebno za one privredne subjekte kojima je u okviru delatnosti korišćenje ili transport sredstava za rad visokog rizika.

7. Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o zakonu?

Donošenju Zakona prethodila je procedura ustanovljena pozitivnim nacionalnim propisima, te su sve zainteresirane strane imale priliku da se obaveste i iznesu svoju percepciju predloženih rešenja.

8. Koje će mere tokom primene zakona biti preduzete da bi se ostvarili ciljevi donošenja zakona?

Osnovni cilj donošenja Zakona ostvaruje se pravilnom primenom svih odredaba u njemu predviđenih, tj. poštovanjem prava garantovanih subjektima sistema zaštite i spasavanja i ispunjenjem njihovih obaveza.